

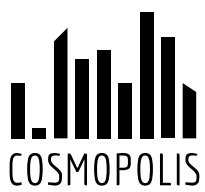
THRILLER

Bo Svernström

KDO JE BEZ HŘÍCHU

Dětská hra může zničit celý život

COSMOPOLIS

Bo Svernström

KDO JE BEZ
HŘÍCHU

Přeložila Vendula Nováková

Copyright © **Bo Sverström, 2020**

First published by Albert Bonniers Förlag, Stockholm, Sweden

Published in the Czech language by arrangement with Bonnier Rights, Stockholm,
Sweden and Kristin Olson Literary Agency s.r.o, Czech Republic.

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2021

Translation © Vendula Nováková, 2021

Cover photo © Fer Gregory / Shutterstock.com

Děkuji Miře, Lokemu a Siri – za vzpomínky,
které mi přinášíte

PROLOG

Mnohem později, když uviděl Olindino drobné tělo ležet ve skalní rozsedlině, vzpomněl si Sixten na auto, které toho odpoledne parkovalo před školou. Bylo bílé a stálo tam dlouho, možná několik hodin – a pak, když se otočil a vydal se domů, bylo najednou pryč.

A Olinda také.

Zapamatoval si to, vtiskl si to do paměti, aby se mu do vzpomínek nevloudil ani náznak nejistoty.

Toho dne pršelo. Padal hustý, jemný podzimní déšť. Zazvonilo a děti pospíchaly ze školy domů. Kapuce si přetáhly přes hlavu, ruce vrazily hluboko do kapes. Červené a černé holínky čvachtaly v kalužích. Ale Sixten se zdržel na kraji školního dvora, pohledem hledal Olindu, její červenou, příliš velkou pláštěnku, která jí sahala až k holínkám. Doufal, že ho dožene a půjdou domů spolu. Někdy si po škole hráli. Ale vždycky tak, aby je nikdo neviděl, a nikdy o tom nikomu nevyprávěli. Měli vlastní, tajné hry, které znali jen oni dva.

Déšť mu padal za krk a máčel mu ošinu, kapky mu přes oči a nos stékaly ke rtům. Olízl si je, cítil, že déšť chutná jinak než v létě, jako by podzim měl vlastní příchut' chladu a čehosi dalšího, co Sixten nedokázal přesně vyjádřit.

Stál tam dlouho, dokud neodešly i poslední děti a on nezůstal sám.

Olinda se neobjevila. A přesto vycházela ze dveří školy hned za ním...

Naposledy se podíval na dlouhou řadu houpaček, rozhlédl se po prázdném dvoře. Pak se otočil a utíkal v holínkách pryč tak rychle, že mu dešťová voda cákala až na džíny.

Část první

1

Pondělí 19. října

V bytě je strašná zima, mám na sobě velký norský vlněný svetr, který mě na krku kouše. Ústřední topení se zřejmě ještě nepřizpůsobilo rychlé změně počasí v posledním dni. Ale možná mrznu proto, že mě svírají obavy.

Zírám z okna v kuchyni, sklo je protkané čůrky deště, a snažím se přemýšlet. Pak si uvědomím, že by mě někdo z ulice mohl vidět, a tak jdu radši do obýváku.

Dnes mám narozeniny. Je mi třicet devět. Neslavím to. Ale přece jen jsem si dopřál lepší večeri než obvykle: roštěnku a hranolky (mražené, dopečené v troubě) a vytáhl jsem bílý sváteční porcelán, který jsem zdědil po rodičích a používám ho jen dvakrát do roka (na narozeniny a o Vánocích). Do sklenice s broušenými květy jsem si nalil colu. (Vino už se pít neodvažuju.)

Pak se to stalo: Zrovna když jsem se chystal vložit do úst první sousto, zazvonil mobil. Obvykle mi nikdo nevolá, aby mi poblahopřál – vlastně ani nikdy jindy –, takže to byla docela *událost*. Proto jsem to zvedl, i když jsem číslo neznal.

„To je Robert? Robert Lindström?“

Hlas byl ženský a velmi neodbytný. (Rozhodně žádný gratulant.)

Uvažoval jsem, kdo to asi může být (chce mi něco prodat?) a co mám dělat, jestli to mám prostě položit, anebo něco říct, a mezitím ona mluvila dál: „Haló! Jste tam? Roberte?“

Z jakéhosi důvodu jsem cítil povinnost odpovědět. „Ano.“

„To jsem ráda, že jsem vás zastihla. Jmenuju se Lexa Anderssonová.“
„Já nic nechci...“ řekl jsem, teď už přesvědčený o tom, že něco prodává.

Žena se rozesmála (nepříjemně, jako osel, jakoby nosem). Nechápal jsem, co je na tom vtipného; když už mi někdo zavolá, vždycky to je prodejce.

„Ne, já nic neprodávám. Chci si s vámi *promluvit!*“ odpověděla, když se přestala smát.

Jakmile zdůraznila slovo „promluvit“, bylo mi to jasné: *novinářka*.

„Bez komentáře,“ vyhrkl jsem.

Oddálil jsem mobil od ucha – jako by to byl obložený chleba, do kterého se chci zakousnout – a poslouchal jsem, jak žena vykládá dál, že bychom se měli sejít a bůhvíco ještě. Nakonec jsem se k mobilu naklonil, řekl jsem „na shledanou“ a stiskl jsem tlačítko s červeným sluchátkem.

Jednou už jsem s novináři mluvil. Nedopadlo to dobře.

Po zbytek večera jsem na ni myslel, zneklidnilo mě to. Jsem si jistý, že mi zavolá znova, ona se určitě nevzdá.

2

Pondělí 2. listopadu

„Tak mě, prosím vás, poslouchejte!“

Nastasia Sikonovová si přitiskla mobil k uchu, snažila se, aby se jí ruka přestala třást, druhou se opřela o jídelní stůl. Během hovoru upírala pohled na jeho hnědou dřevěnou desku: škrábance, stopy po odložené horké pánvi, důlek, který do stolu Olinda udělala válečkem...

Najednou byly všechny stopy tak zřetelné a připadaly jí tak cizí. Celá kuchyň se zdála jiná, jako by ji nikdy předtím neviděla, dveře lednice se spoustou lístečků, parapet, výhled. Věci, kterých si nikdy nevěšiměla – a teď se změnily.

Hodiny na stěně ukazovaly 20.53. Uplynulo skoro šest hodin od chvíle, co Olindě skončila škola.

Nastasiin manžel seděl na protější židli a nespouštěl z ní oči. Ivan. Podívala se na něj, na jeho černý oblek, bílou rozepnutou košili, řídký tmavý vous na hubeném obličejí, trochu rozčuchané, překvapivě světlé vlasy – a cítila, že už se k němu nikdy nechce přiblížit.

„U telefonu Jönsson...“ řekl hlas v telefonu.

Nastasia potlačila pláč, pokoušela se zachovat klid a znovu vysvětlovala, co už jednou říkala operátorovi tísňové linky, odpovídala na stejné otázky.

„Ne, nemám důvod si myslet, že šla s nějakým kamarádem domů. Měla jít domů sama a pak měla dorazit slečna na hlídání. Tuva, Tuva *nevímjakdál*, nevzpomínám si... nemůžu...“

Zavřela oči, snažila se nemyslet na to, co se Olindě mohlo stát,

nemyslet na to, že už uplynulo tolik hodin, že je to její chyba, zatím ještě ne.

„Byli jsme na koncertě. Já s manželem... šli jsme na... není to jedno?“

Šli na večer komorní hudby do Koncertního domu, sami dva. Měl to být pokus o záchranu manželství, chtěli se věnovat jen sami sobě a vrátit se k tomu, jaké to mezi nimi bylo dřív, před Olindou, před potratem, před hádkami a nočními tlumenými hovory o rozvodu...

„Vždyť vy se tak moc snažíte vyhovět dceři, že vůbec nemyslíte na sebe,“ řekla jim jednou rodinná poradkyně a pak položila Nastasii ruku na rameno, povzbudivě kývla, usmála se na ni. *Kráva blbá!*

Nastia se zatahala za rukáv šatů, jako by si je chtěla svléknout, byly od Filippy K, nosila je, jen když šla do společnosti, milovala je, našetřila si na ně. Ale věděla, že už si je nikdy nevezme.

Když potlesk utichl a oni vstali ze sedadel, Ivan ji objal kolem ramen a poprvé po mnoha letech jí to připadalo srdečné a příjemné. Pak konečně vytáhla mobil, vypnula letový režim – a po několika vteřinách začal mobil pípat. Znovu a znovu, pípal a vibroval jako posedlý...

Ještě než otevřela první esemesku, sevřel se jí žaludek, pochopila, že se něco stalo. Pak si ji přečetla.

Olinda pořád není doma. Zavolejte mi! Prosím!

Psala to Tuva, slečna na hlídání, všechny zprávy byly od ní. Jedenáct esemesek, patnáct nepřijatých hovorů, pět vzkazů v hlasové schránce.

Jak dlouho měla mobil vypnutý? Hned si vzpomněla. Vypínala ho po osmé večer. Už před koncertem, když se stavili na drink v Gondole. Chtěli, aby je nikdo nerušil. *Ivan* to tak chtěl. Opakoval, že si tento večer užijí jen sami dva.

Ani o přestávce během koncertu ho nezapnula. Už ho lovila z kabelky, ale Ivan položil svou ruku na její. „Nech to být...“

Zavřela oči, aby se na něj nemusela dívat.

„Prosím, prostě ji najděte...“ dodala ještě, než hovor s policií ukončila.

Ivan se na ni tázavě podíval.

„Začnou prohledávat okolí školy... Děti jsou vždycky prioritou, říkali. Ale já si myslím... myslím si...“

Zavrtěla hlavou. Ivan ji chtěl vzít za ruku, ale ona ucukla.

„Musíme tam jet...“ řekla a kývla k předsíni a vchodovým dveřím.
„Potřebují fotky. A její popis...“

Když Nastasia hovor ukončila, uplynulo třináct minut od chvíle, co se dovolala operátorovi na tísňovou linku. Necelou hodinu nato už ke škole dorazila první pátrací skupina. Kdyby bylo světlo, nasadili by i vrtulník a dron, ale teď to nešlo.

Ve tmě ne.

3

Pondělí 19. října

Několik věcí byste o mně měli vědět.

Zaprvé: Jsem zlý člověk. Když mi bylo jedenáct, na opuštěném plácku vedle našeho domu jsem rozbil stejně starému klukovi hlavu kusem betonu. Byl na místě mrtvý. Moje blondátá, velmi hezká terapeutka říká, že to nemusela být *vražda*, ale jen zabití, neplánovaný čin. Téměř neúmyslný. Že vzešel z náhlého popudu.

Al copak jsou takové popudy u dítěte normální?

Možná se jen snaží být na mě hodná, povzbudivě se na mě usmívá a dívá se mi přímo do očí, jako by mě k něčemu vybízela, jenže nevím k čemu. Nevím. Laskavosti nerozumím.

Ten kluk se jmenoval Max. Hrávali jsme si spolu.

Když se ráno zahlédnu ve flekatém zrcadle v teakovém rámu (dědictví po rodičích), občas si všimnu, jak mi po tváři přeletí jakýsi stín. Cosi zlého. Ne že bych v tu chvíli vypadal jinak, jen koutkem oka zachytím záblesk čehosi...

Dal jsem do lustru silnější žárovku, ale záblesků temnoty jsem se nezbavil. Když jsem ráno unavený nebo myslím na něco jiného a nepřítomně se podívám do zrcadla... jako bych nevědomky vnitřně zuřil.

Když se nakloním blíž k zrcadlu a zkoumám svou tvář, je všechno zase normální: Vidím křivý nos (jako dítě jsem sjel schody na kole), oči (tmavě hnědé), tmavě blond vlasy (nijaké barvy)... Přeježu si rukou po strništi (ostrůvcích zrzavých a hnědých vousů) a všechno mi připadá jako obvykle.

Nejsem ošklivý. Nemám klasicky krásné rysy, ale jsou celkem pravidelné. Ve chvílích povznesené nálady – krátká vybočení z reality – si říkám, že bych se nějaké ženě mohl i líbit. Ale nelíbím. Myslím, že ze mě ženy tu temnotu, zuřivost cítí, že je to ode mě odrazuje.

Moje terapeutka tvrdí, že je to hloupost. Že stejně jako všichni ostatní mám právo se zlobit, že je to přirozený pocit.

„Prožil jste extrémně stresující události, které si zatím nedokážete vybavit. Na tom, že svou minulost vnímáte jako temnotu, není nic zvláštního,“ vysvětluje.

Těžko k tomu můžu něco říct, protože valná část mé terapie se točí kolem toho, co si z dětství nepamatuju.

Druhá věc, kterou byste o mně měli vědět: Většina mého dětství je pryč, vymazaná. Celé roky mého života, o kterých vím jen to, co mi stihli vyprávět rodiče nebo co jsem zjistil z fotek, které mi bohužel vůbec nejsou povědomé.

Jako ta na parapetu v kuchyni: Vybledlý barevný snímek rodiny – ne mé vlastní, ale pěstounské –, jejíž členové stojí vzorně seřazení před vchodem šedě omítnutého domu. Já postávám opodál, malý kluk se svěšenými rameny, kulatými zády a neupravenými vlasy myší barvy. Rodiče a dívka, která vypadá o několik let starší než já, se usmívají a já napůl odvracím tvář. Jako bych nechtěl, aby mě bylo vidět. Jako by mě před fotoaparát zatáhli násilím. *Ty se s námi taky vyfotíš, tak pojď!*

Pamatuju si, že jsem několik let bydlel u pěstounské rodiny, která už mě pak u sebe nechtěla, neznámo proč. Ale nevybavuju si žádná jména, události, místa. Nic.

Vlastně ani nevím jistě, jestli jsem nezabil nějaké další děti. Sice nikdo nic neříkal, policie mě nezadržela a ani v novinách o tom nepsali, ale to nemusí nic znamenat. Někdy si říkám, že v záhybech mé paměti se můžou ukrývat další vraždy. Další děti, kterým jsem rozbil hlavu a zakopal je někde v lese. A právě proto si nic nevybavuju.

Moje terapeutka se smála, když jsem se o tom jednou zmínil. „Sice si nepamatujete, co se stalo s Maxem, ale to ještě neznamená, že jste zavraždil další děti.“

Možná má pravdu, nevím. Seděl jsem v jejím měkkém křesle s potahem z jehněčí vlny a němě jsem přikyvoval.

Pak naklonila hlavu na stranu a usmála se jako Mona Lisa, až se jí udělaly ve tvářích dolíčky: „Vy nevěříte, že se dáte psychicky do pořádku, když tomu necháte volný průběh? Že si všechno vybavíte, až na to budete připravený?“

Zcela upřímně: Ne, nevěřím.

A stejně tam každý pátek v jednu docházím.

Úterý 3. listopadu

„Dobře, všichni mě poslouchejte! Kdo mě nezná, jmenuju se Jens Sköld a jsem styčný důstojník. Sešli jsme se, abychom pomohli při hledání jedenáctileté holčičky Olindy Sikonovové.“

Lidé kolem se k němu otočili a pozorně se na něj dívali.

Shromáždili se za školní jídelnou, na parkovišti pro učitele. Asi šedesát osob se žlutými vestami s nápisem MISSING PEOPLE – SWEDEN. Robustní pohorky podupávající na rozpraskaném asfaltovém prostranství, paže v teplých fleecových mikinách a nepromokavých bundách pevně založené na hrudi, vážné příkyvování.

Bylo osm ráno. Už nepršelo, ale pořád bylo sychravo a vlhko, jen několik stupňů nad nulou. Za autobusem s nápisem MISSING PEOPLE – SPOJOVACÍ CENTRÁLA někdo rozložil rozviklaný kempingový stůl a umístil na něj čtyři velké termosky s kávou. Lidé drželi kelímky s horkou kávou v obou dlaních, foukali do ní, usrkávali a do vzduchu stoupaly bílé obláčky páry. U stolu seděla žena, přehrabovala se v listech map a červenou propiskou do nich vyznačovala nepravidelné kruhy a čtverce. Na horní okraj napsala PÁTRACÍ SEKTORY.

Jens si všiml dvou dětí školního věku, které seděly o kousek výš na stráni, školní batohy položené pod sebou. Ani nedutaly, zvědavě se nakláněly vpřed a rukama pevně svíraly popruhy batohů. Pomyslel si, že by jim někdo měl říct, aby šly na vyučování, někdo by je měl odvést, ale nikdo jiný je zjevně nezpozoroval.

„Výuka včera skončila ve 14.30, od té doby Olindu nikdo neviděl,“